

ELS CASTELLS:

**coneixement, experiència i percepció
a Catalunya**

UNA APROXIMACIÓ QUANTITATIVA

Barcelona, 4 de juliol de 2007

Índex

1.- Presentació de l'estudi.....	2
1.1 Objectius de la investigació.....	2
1.2 Consideracions sobre la investigació.....	3
1.3 Fitxa tècnica.....	3
2.- Coneixement del món casteller.....	5
2.1 Coneixement general (o saber de l'existència).....	5
2.2 Coneixement particular (o de detall).....	7
2.3 La població segons el coneixement del món casteller.....	10
3.- Experiència amb els castells.....	13
3.1 Experiència en directe / 'en viu'	13
3.2 Experiència a través dels mitjans de comunicació.....	18
4.- La percepció del món casteller.....	23
4.1 Opinió general.....	23
4.2 Els atributs associats al món casteller.....	23
4.3 La percepció de la perillositat.....	26
4.4 Possible interès en formar part d'una colla castellera.....	29
5.- Conclusions.....	32

1.1 Objectius de la investigació

La Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya (CCCC) està interessada en disposar d'informació quantitativa en relació a la presència de l'activitat castellera dintre de la societat catalana. Per aquest motiu s'ha realitzat una enquesta telefònica als residents a Catalunya majors de 14 anys. La investigació s'ha estructurat en tres grans blocs:

- Coneixement de l'activitat castellera: l'objectiu d'aquest apartat és **valorar** la popularitat de l'activitat castellera entre **la població catalana: se sap què són els castells?, se sap què és un enxaneta?, la gent recorda el nom d'alguna colla castellera?, quina o quines recorden?**.
- Experiència amb l'activitat castellera: aquest segon bloc s'ha centrat en l'experiència de la població en relació a l'activitat castellera. S'ha diferenciat en **dues branques: experiència en viu (haver presenciat alguna actuació en directe) i experiència a través dels mitjans de comunicació (televisió, premsa i ràdio)**.
- Percepció de l'activitat castellera: s'ha analitzat quina és la imatge de l'activitat castellera entre la població. A banda d'una valoració de caràcter general, s'han analitzat quins són els atributs que més s'associen amb els castells, **posant un especial èmfasi en la percepció de la perillositat**. Igualment, s'ha valorat fins a quin punt seria o no atractiu per a la població formar part del món casteller.

Per els tres grans blocs o apartats s'ha realitzat una anàlisi del pes de les **diferents variables estructurals (edat, sexe, situació laboral, lloc de naixement, lloc de residència, etcètera)** en el grau de complicitat / proximitat vers el fet casteller.

1.2 Consideracions sobre la investigació

El present estudi cerca aprofundir en la visió que tenen els individus no castellers sobre l'activitat castellera. En aquest sentit, aquells que formen o han format part d'alguna colla castellera han estat exclosos de l'anàlisi. Un cop definida la població objectiu, el coneixement esdevé un factor discriminant clau. Determinades qüestions relatives a l'experiència o la percepció vers l'activitat castellera només s'han pogut plantejar a aquells que saben el que són els castells. Totes les taules i gràfics del present informe presentaran una nota de referència per indicar a quin segment de la població fan referència les dades.

1.3 Fitxa tècnica

La població d'estudi la formen els residents a Catalunya amb una edat igual o superior als 15 anys. Segons les dades del Padró de Població de 2005, aquest univers està integrat per 6.007.190 individus.

La mostra global està integrada per 2.945 individus. A la taula següent es presenta el seu repartiment per àmbits territorials. En relació a la mostra global, l'error màxim és del $\pm 1,81\%$ amb una confiança del 95,5% i sota el supòsit de màxima indeterminació ($p=q=0,50$). Els errors màxims per cadascun dels àmbits territorials oscil·len entre el $\pm 5,28\%$ i el $\pm 5,86\%$.

Taula 1 POBLACIÓ, MOSTRA I ERROR PER ÀMBITS TERRITORIALS

	Població	Mostra	Error ($\pm$)
Alt Pirineu i Aran	61.802	284	5,82%
Comarques centrals	401.899	341	5,31%
Comarques gironines	553.643	338	5,33%
Àmbit de Ponent	284.864	335	5,35%
Camp de Tarragona	450.171	344	5,28%
Terres de l'Ebre	152.528	280	5,86%
Àmbit Metropolità Nord	1.325.848	336	5,35%
Àmbit Metropolità Centre	2.589.173	340	5,31%
Àmbit Metropolità Sud	187.262	347	5,26%
Total	6.007.190	2.945	1,81%

En relació a la taula anterior, l'Àmbit Metropolità Nord està integrat pel Vallès Oriental, el Vallès Occidental i el Maresme. L'Àmbit Metropolità Centre esta format per

les comarques del Barcelonès i del Baix Llobregat. Finalment, el Garraf i l'Alt Penedès conformen l'Àmbit Metropolità Sud.

S'ha treballat amb **un disseny mostral estratificat**. En primer lloc s'ha estratificat per àmbits territorials seguint la distribució establerta pel Pla Territorial de Catalunya. Tanmateix, donat el pes poblacional de les comarques de l'àmbit metropolità barceloní, aquest s'ha dividit en tres parts: l'àmbit metropolità Nord, el Sud i el Centre. Seguidament, s'ha estratificat per grandària municipal. Dintre de cada estrat s'ha realitzat un control de quotes creuades de gènere per grups d'edat.

En relació a la tècnica de recollida d'informació, l'estudi s'ha basat en la realització d'entrevistes telefòniques via **Computer Assisted Telephone Interviewing (CATI)**. L'empresa Central de Campo, SL ha estat la responsable de la realització del treball de camp, que s'ha dut a terme entre els dies 16 i 31 de març de l'any 2007.

La direcció del projecte, així com l'explotació de les dades i l'elaboració de l'informe, les han efectuat un equip investigador integrat per Enric Vilar (economista) i Marc Dargallo (sociòleg), que han comptat amb el suport, l'assessorament i la col·laboració de Miquel Botella i Carles Feiner per part de la Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya (CCCC).

2.1 Coneixement general (o saber de l'existència)

El coneixement de l'existència de tot producte, servei o activitat pot ser recollit de forma espontània o suggerida. Aplicat al nostre cas, la primera modalitat s'ha traduït en la pregunta següent: *'Sap vostè que són els castells?'*. D'altra banda, pel coneixement suggerit s'ha utilitzat aquest enunciat: *'Els castells són construccions humanes de diversos pisos d'alçada que es carreguen i es descarreguen, mirant d'evitar que l'estructura caigui. Recorda haver vist, llegit o sentit parlar de castells o de castellers?'*

Les dades indiquen que el coneixement de l'existència de l'activitat castellera és molt elevat. La pràctica totalitat dels individus saben de l'existència dels castells (98,3%). D'altra banda, cal apuntar que aquest és un coneixement essencialment espontani. Han estat pocs els casos que han precisat d'un suggeriment (veure taula següent). Així mateix, quan s'ha realitzat la descripció, més de la meitat han estat capaços d'identificar què són els castells.

Taula 2 **SAP QUÉ SÓN ELS CASTELLS?**
Base: Individus que no formen part del món casteller

	Relatiu
Sí que sap què són els castellers	98,3%
<i>Coneixement espontani</i>	96,4%
<i>Coneixement suggerit</i>	1,9%
No sap què són els castellers	1,7%
Total	100,0%

Relacionant el coneixement amb les característiques dels individus, s'observa com la variable que juga un paper més determinant és la procedència. Els nascuts a l'estranger són l'únic sector que presenta un desconeixement relativament elevat (20,8%). De fet, si assimilem la nova immigració a la immigració pro-

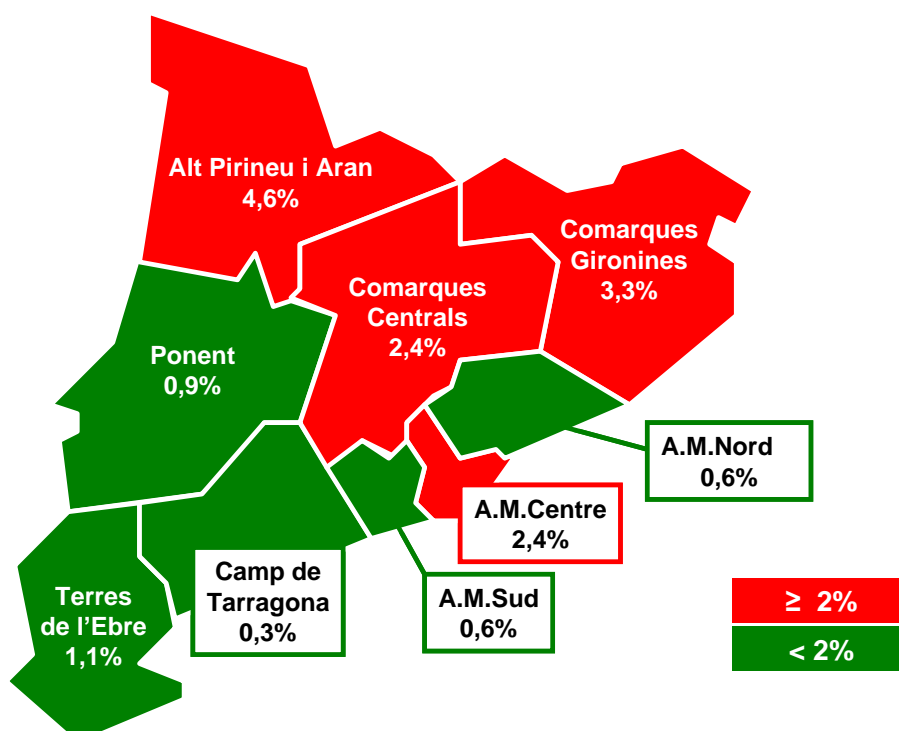
vinent de la resta d'Espanya durant les dècades dels 60 i 70, és previsible que els propers anys es redueix-hi aquest desconeixement. Entre els nascuts a la resta d'Espanya la taxa de desconeixement és molt reduïda (1,6%).

Taula 3   **SAP QUÉ SÓN ELS CASTELLS? (SEGONS LLOC DE NAIXEMENT)**
Base: Individus que no formen part del món casteller

	Sí ho sap	No ho sap	Total
Catalunya	99,6%	0,4%	100,0%
Resta d'Espanya	98,4%	1,6%	100,0%
Estranger	81,2%	18,8%	100,0%
Total	98,3%	1,7%	100,0%

D'altra banda, els residents a àmbits on l'activitat castellera presenta una major tradició tenen un percentatge de coneixement més elevat. Entenem per àmbits amb més tradició aquells on es practica des de fa més anys. A la figura següent s'aprecia com el desconeixement incrementa en desplaçar-se vers el nord del país. No obstant, la taxa de desconeixement és molt reduïda a tots els àmbits: el valor màxim es dona a Alt Pirineu i Aran (4,6%).

Figura 1   **TAXA DE DESCONEIXEMENT (SEGONS LLOC DE RESIDÈNCIA)**
Base: Individus que no formen part del món casteller

2.2 Coneixement particular (o de detall)

Amb la intenció d'aprofundir en el nivell de coneixement, s'han realitzat dues **preguntes de caràcter més detallat**. D'una banda, s'ha demanat si sabien què era l'enxaneta. D'altra banda, s'ha demanat si sabien el nom d'alguna o algunes **colles castelleres**.

En relació a la primera de les qüestions, 7 cada 10 individus són capaços de reportar una descripció vàlida del que és un enxaneta. A la taula següent es presenta un detall de les respostes obtingudes. La suma de les dues primeres és la que permet parlar d'un nivell de coneixement del 71,0%.

Taula 4 **SAP QUÉ ÉS L'ENXANETA?**
Base: Individus que saben què són els castells

	Relatiu
El casteller que corona el castell	22,3%
El nen o nena que puja al capdamunt del castell	48,7%
Altres respostes (no correctes)	0,2%
No sap què és	28,9%
Total	100,0%

Quan hi ha un major aprofundiment sobre el tema, la taxa de coneixement decreix. D'aquesta manera, **només el 55,4% dels individus saben algun nom de colla castellera**. La major part d'aquests saben el nom d'una o dues colles. Si creuem les dues informacions d'aquest apartat, podem comprovar com gairebé tots els que saben dir el nom d'alguna colla són capaços de **reportar una descripció correcta del que és un enxaneta**.

Taula 5 **CONEIX EL NOM D'ALGUNA COLLA?**
Base: Individus que saben què són els castells

	Relatiu
Sí que en coneix (com a mínim 1)	55,4%
No en coneix cap	44,6%
Total	100,0%

Taula 6 **NÚMERO DE NOMS DE COLLA QUE CONEIX**
Base: Individus que saben el nom d'alguna colla

	Relatius
Coneix nom de 1 colla	31,9%
Coneix nom de 2 colles	33,8%
Coneix nom de 3 colles	17,0%
Coneix nom de 4 colles	8,0%
Coneix nom de 5 colles	9,3%
Total	100,0%

Taula 7 **CONEIX EL NOM D'ALGUNA COLLA? vs SAP QUÉ ÉS L'ENXANETA?**
Base: Individus que saben què són els castells

	Sí coneix nom colla	No coneix nom colla	Total
El casteller que corona el castell	29,1%	13,8%	22,3%
El nen o nena que puja al capdamunt del castell	62,0%	32,2%	48,7%
Altres respostes (no correctes)	0,0%	0,4%	0,2%
No sap què és	8,8%	53,7%	28,9%
Total	100,0%	100,0%	100,0%

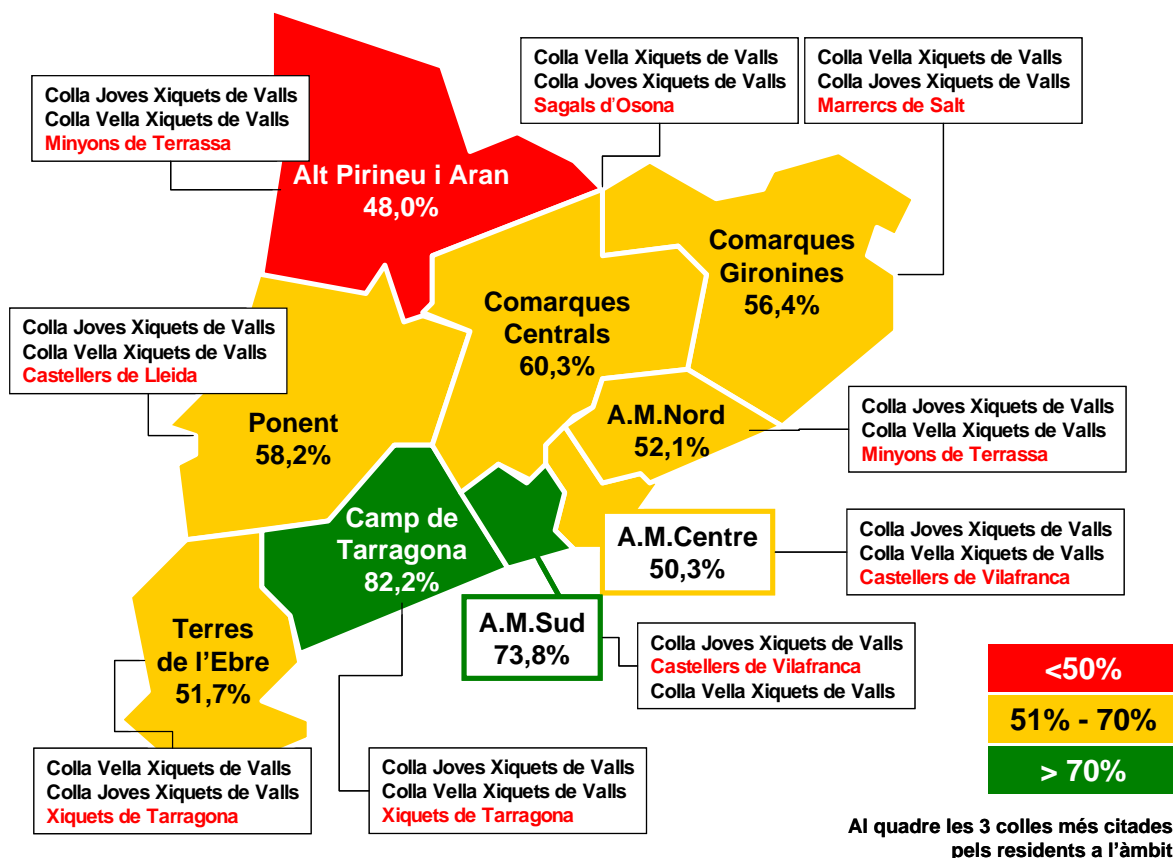
Les dues colles més citades són la Colla Vella i la Colla Joves dels Xiquets de Valls. De fet, una de cada dues persones que coneix el nom d'alguna colla cita alguna d'aquestes dues institucions.

Taula 8 **NOMS DE COLLA CITATS**
Base: Individus que saben el nom d'alguna colla

	Relatius sobre respostes	Relatius sobre entrevistats
Colla Vella Xiquets de Valls	22,5%	51,6%
Colla Joves Xiquets de Valls	22,4%	51,3%
Minyons de Terrassa	7,4%	16,9%
Castellers de Vilafranca	6,6%	15,2%
Xicots de Vilafranca	5,9%	13,5%
Capgrossos de Mataró	3,3%	7,7%
Castellers de Terrassa	2,7%	6,2%
Xiquets de Tarragona	2,7%	6,2%
Bordegassos de Vilanova	2,3%	5,2%
Colla Jove Xiquets de Tarragona	2,3%	5,2%
Castellers de Barcelona	2,2%	5,1%
Altres	19,6%	---
Total	100,0%	---

A la figura següent, s'aporta una anàlisi territorial de les **variables de coneixement** analitzades en aquest apartat. Com es pot observar, els individus que resideixen en àmbits amb major tradició castellera presenten un coneixement més precís del fenomen. Destaquen sobre la resta els residents al Camp de Tarragona i a l'Àmbit Metropolità Sud. D'altra banda, tot i que es detecten algunes variacions locals en relació als noms de colla reportats, val a dir que les dues colles de Valls són les que tenen una major popularitat arreu de Catalunya.

Figura 2 CONEIXEMENT DE NOM DE COLLA (SEGONS LLOC DE RESIDÈNCIA)
Base: Individus que saben què són els castells

2.3 La població segons el coneixement del món casteller

La quantitat de colles que hom sap és un bon indicador del coneixement del món casteller. Partint d'aquesta idea, s'ha realitzat la següent classificació dels individus segons el seu nivell de coneixement:

- Coneixement de detall (9,6%): sap el nom de 4 o més colles castelleres.
- Coneixement moderat (45,8%): sap el nom d'1 a 3 colles castelleres.
- Coneixement reduït (44,6%): no sap el nom de cap colla castellera.

En relació als trets distintius del col·lectiu amb *Coneixement de Detall* convé remarcar els aspectes següents:

- a. Major pes al Camp de Tarragona i a l'Àmbit Metropolità Sud.
- b. Major pes entre la població masculina.
- c. Major pes al tram d'edat de 30 a 44 anys.
- d. Major pes entre la població amb estudis superiors.
- e. Major pes entre la població ocupada.
- f. Major pes entre els que participen en activitats associatives.
- g. Major pes entre que tenen el català com a llengua habitual.
- h. Major pes entre els nascuts a Catalunya.

D'altra banda, el perfil dels classificats al grup amb *Coneixement Reduït* tendeix a ser l'antagònic del grup que acabem de definir. A la taula següent s'aporta una quantificació per als tres segments de coneixement.

Taula 9	NIVELLS DE CONEIXEMENT 'CASTELLER' (SEGONS VARIABLES SOCIO-DEMOGRÀFIQUES) Base: Individus que saben què són els castells
---------	---

		Coneix. de Detall	Coneix. Moderat	Coneixement Reduït	Total
Àmbit residència	Alt Pirineu i Aran	8,6%	39,4%	52,0%	100,0%
	Comarques centrals	7,8%	52,5%	39,7%	100,0%
	Comarques gironines	7,6%	48,8%	43,6%	100,0%
	Àmbit de Ponent	9,1%	49,0%	41,8%	100,0%
	Camp de Tarragona	18,2%	64,0%	17,8%	100,0%
	Terres de l'Ebre	8,6%	43,1%	48,3%	100,0%
	Àmbit metropolità Nord	7,8%	44,3%	47,9%	100,0%
	Àmbit metropolità Centre	9,1%	41,1%	49,7%	100,0%
	Àmbit metropolità Sud	21,0%	52,8%	26,2%	100,0%
Lloc de naixement	Municipi de trucada	10,5%	52,5%	37,0%	100,0%
	Resta de Catalunya	14,0%	52,1%	33,9%	100,0%
	Resta d'Espanya	4,9%	31,2%	63,9%	100,0%
	Estranger	0,5%	19,0%	80,5%	100,0%
Gènere	Home	12,3%	48,7%	39,0%	100,0%
	Dona	7,0%	43,0%	50,0%	100,0%
Edat	De 15 a 29 anys	3,7%	36,6%	59,6%	100,0%
	De 30 a 44 anys	14,6%	50,2%	35,2%	100,0%
	De 45 a 59 anys	9,1%	55,1%	35,9%	100,0%
	De 60 a 74 anys	9,7%	41,0%	49,3%	100,0%
Nivell d'estudis	Sense estudis	3,5%	28,7%	67,9%	100,0%
	Estudis primaris	7,6%	34,3%	58,1%	100,0%
	Estudis secundaris	8,7%	47,3%	44,0%	100,0%
	Estudis superiors	15,8%	59,1%	25,1%	100,0%
Activitat	Ocupat	12,1%	52,1%	35,9%	100,0%
	Aturat	11,2%	50,0%	38,8%	100,0%
	Mestressa de casa	4,2%	37,4%	58,4%	100,0%
	Estudiant	1,8%	27,3%	70,9%	100,0%
	Jubilat/Pensionista	9,4%	41,4%	49,2%	100,0%
Assoc. esportiu	Sí	11,6%	48,0%	40,4%	100,0%
	No	8,9%	45,0%	46,0%	100,0%
Assoc. cultural	Sí	12,7%	58,4%	28,9%	100,0%
	No	9,0%	43,3%	47,8%	100,0%
Assoc. veïnal	Sí	13,5%	55,1%	31,4%	100,0%
	No	9,2%	44,7%	46,1%	100,0%
Assoc. polític	Sí	23,5%	64,7%	11,8%	100,0%
	No	9,2%	45,3%	45,5%	100,0%
Llengua habitual	Català	14,6%	61,9%	23,5%	100,0%
	Català i castellà	10,9%	52,0%	37,0%	100,0%
	Castellà	3,6%	25,7%	70,7%	100,0%
	Altres	5,3%	6,0%	88,7%	100,0%
Total		9,6%	45,8%	44,6%	100,0%

Figura 3

NIVELLS DE CONEIXEMENT 'CASTELLER'
(SEGONS ÀMBIT DE RESIDÈNCIA)
Base: Individus que saben què són els castells

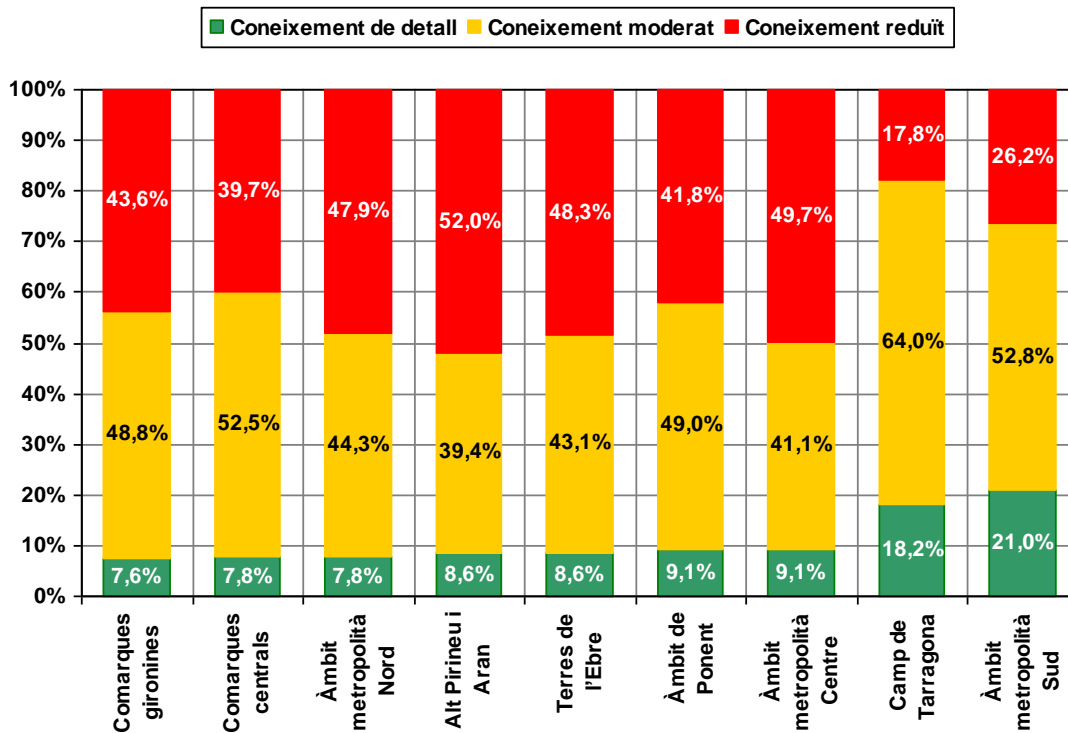
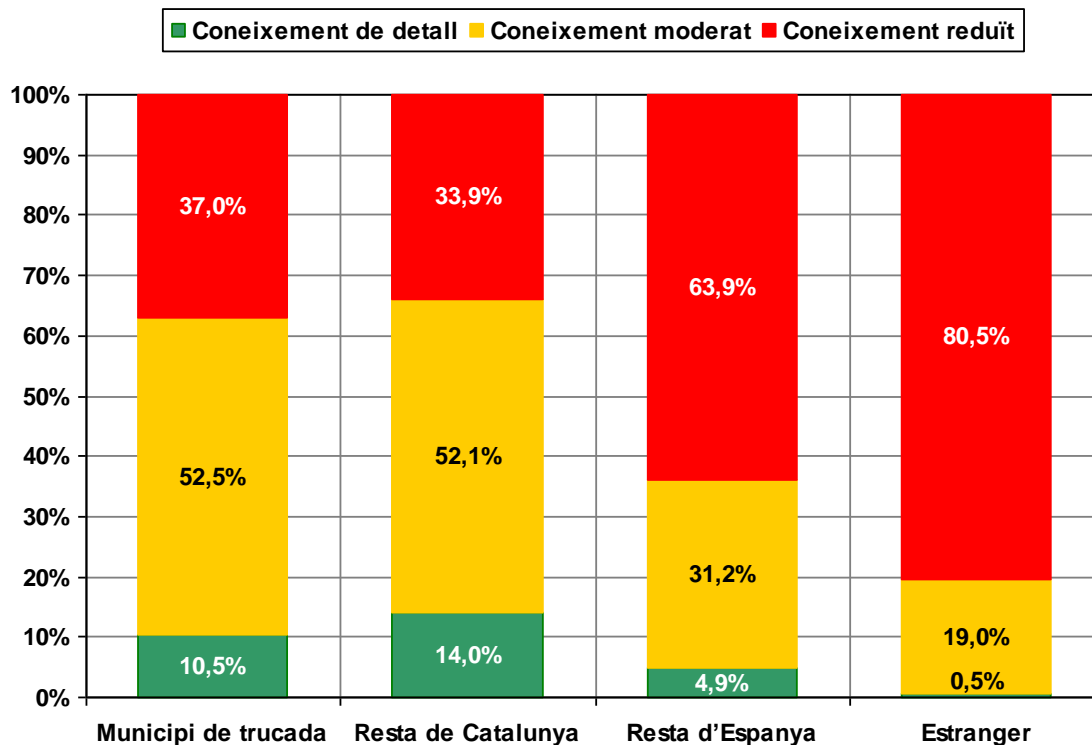

Figura 4

NIVELLS DE CONEIXEMENT 'CASTELLER'
(SEGONS LLOC DE NAIXEMENT)
Base: Individus que saben què són els castells

3

Experiència amb els castells

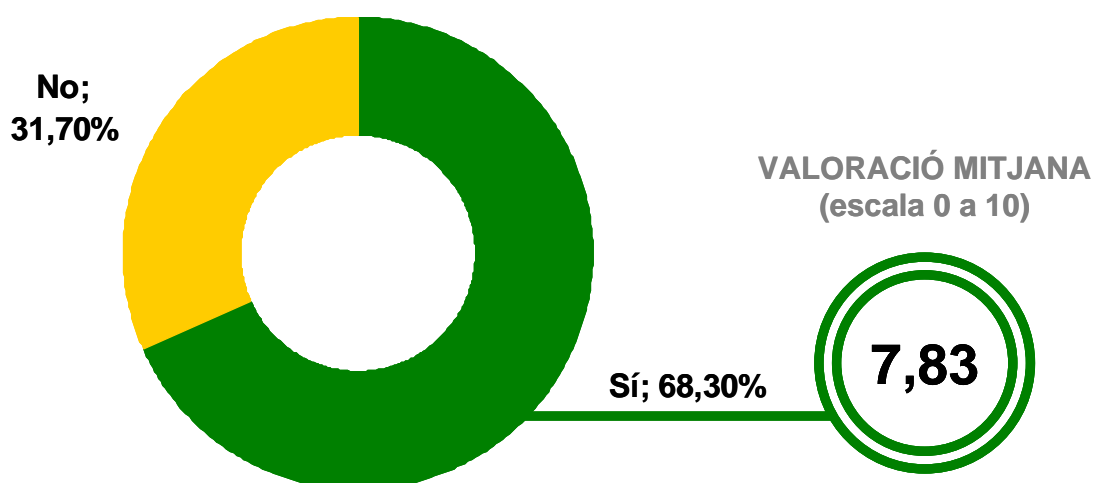
3.1 Experiència directa / 'en viu'

Com ja s'ha indicat anteriorment, la pràctica totalitat dels catalans saben què són els castells. L'experiència directa no és quelcom tant generalitzat. Malgrat tot, també assumeix cotes molt elevades: el 68,3% dels individus declara haver presenciat 'en viu' alguna actuació castellera. Cal ressaltar que la valoració que en fan és molt positiva: puntuació mitjana de 7,83 en una escala de 0 (no em va agradar gens) a 10 (em va agradar molt).

Figura 5

HA PRESENCIAT EN VIU ALGUNA ACTUACIÓ CASTELLERA?

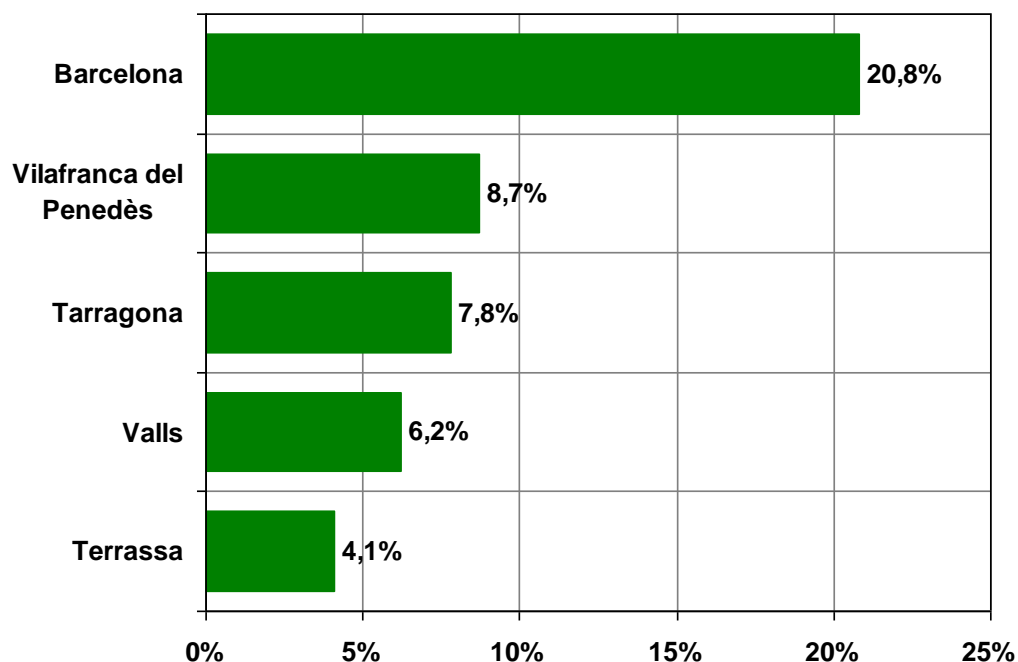
Base: Individus que saben què són els castells

S'ha demanat als individus que indiquin on han vist aquestes actuacions i quan temps fa que les han vist. Malgrat que hi ha una certa dispersió pel que fa a les localitzacions, hi ha cinc municipis que sobresurten sobre la resta: Barcelona, Vilafranca del Penedès, Tarragona, Valls i Terrassa. Aquestes localitats acumulen vora la meitat (47,6%) de les respostes donades pels entrevistats.

Figura 6

ELS 5 LLOCS PRINCIPALS ON S'HAN VIST LES ACTUACIONS
Base: Individus que han presenciat actuacions castelleres

En relació al temps que ha passat des de que van presenciar la darrera actuació, es pot observar com una tercera part dels individus en tenen una experiència recent: menys de 6 mesos (11,0%) i de 6 mesos a 1 any (25,8%). D'altra banda, el 63,2% dels que declaren haver vist alguna actuació presenten una experiència llunyana o indeterminada (no recorden quant temps fa).

Taula 10

TEMPS QUE FA DES DE LA DARRERA ACTUACIÓ VISTA
Base: Individus que han presenciat actuacions castelleres

	Relatiu
Menys de 6 mesos	11,0%
De 6 mesos a 1 any	25,8%
Fa més d'1 any	53,1%
No ho recorda	10,1%
Total	100,0%

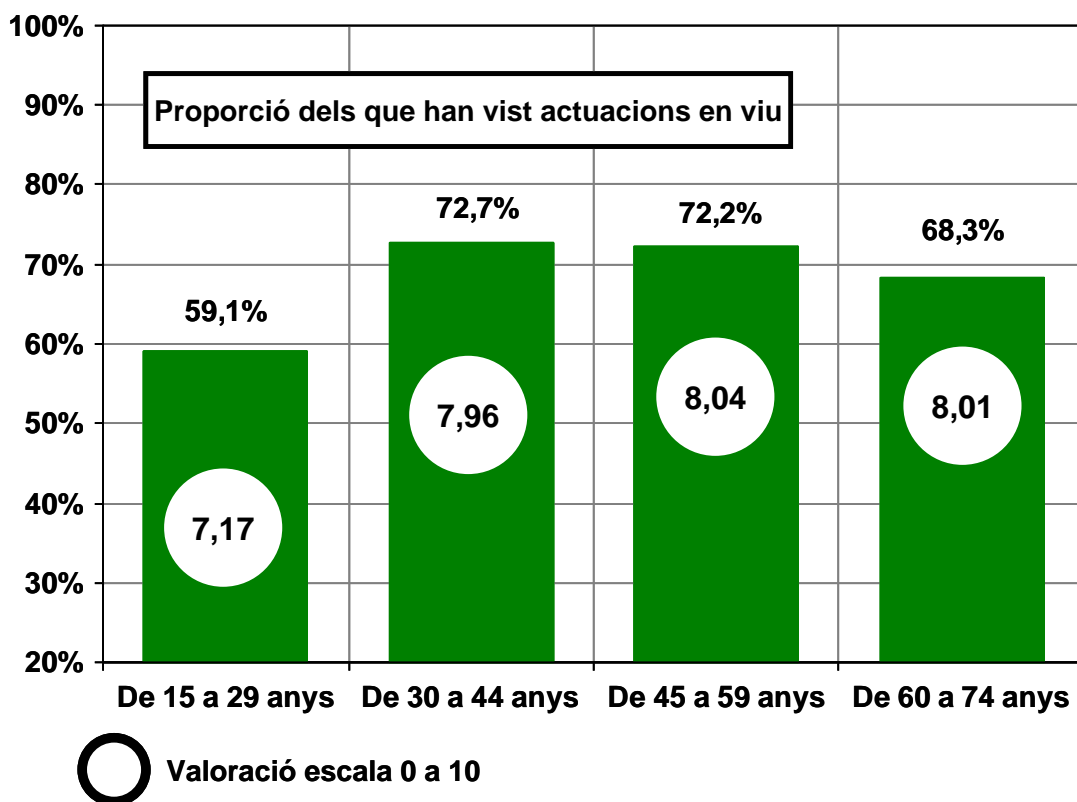
En introduir a l'anàlisi el factor territorial, s'observa com **el lloc de residència i el lloc de naixement** tenen una influència directa en el fet d'haver tingut al-

guna experiència *'en viu'* amb el món dels castells. Els que habiten als àmbits amb una major tradició castellera tenen una major experiència directa. En una altra escala territorial, els que han nascut a Catalunya també tenen una experiència i atorguen una valoració superior als nascuts a la resta d'Espanya i a l'estranger.

En relació a la valoració de l'experiència, no es detecten gaires diferències segons característiques individuals: es detecta un consens generalitzat a valorar de forma molt positiva l'experiència viscuda.

Entre totes les variables considerades, la que juga un paper més determinant és l'edat: els més joves són els que menys castells han vist i també són els que donen una valoració menys positiva a l'experiència. Malgrat tot, cal matisar aquestes dades. Per ambdues qüestions els valors del grup de 15 a 29 anys també són força elevats (veure figura següent).

Figura 7 EXPERIÈNCIA I VALORACIÓ DE LES ACTUACIONS EN VIU (SEGONS GRUPS D'EDAT)
Base: Individus que saben què són els castells

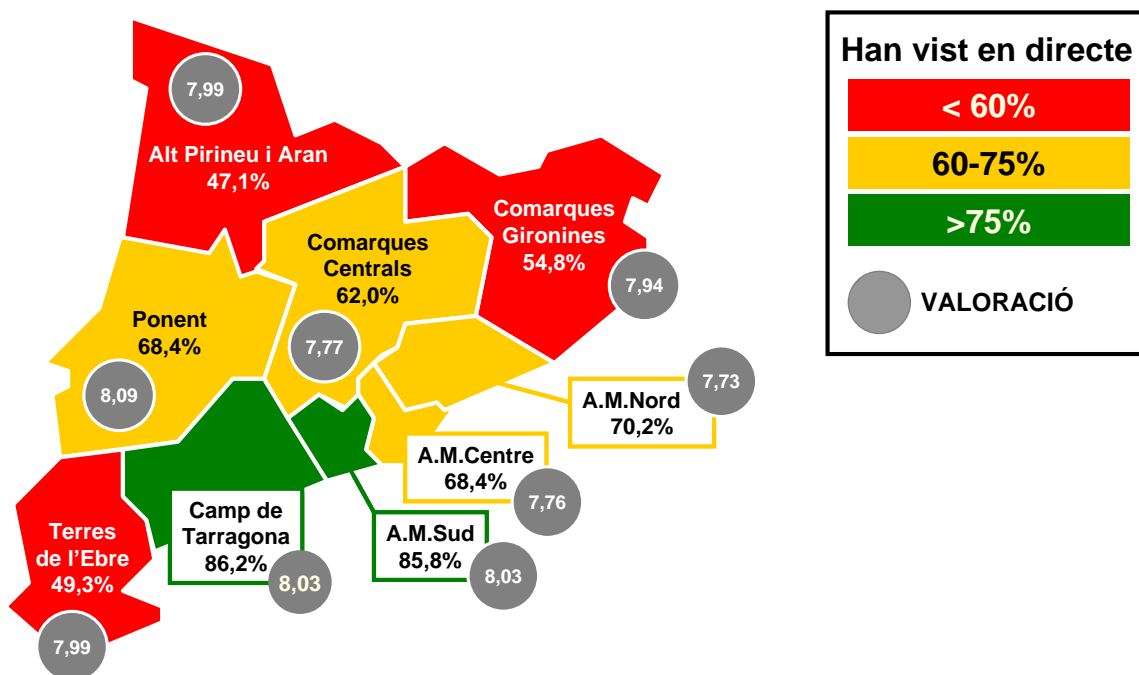
Taula 11

**EXPERIÈNCIA EN VIU I VALORACIÓ
(SEGONS VARIABLES SOCIO-DEMOGRÀFIQUES)**
Base: Individus que saben què són els castells

		Han presenciat en viu	Valoració de 0 a 10
Àmbit residència	Alt Pirineu i Aran	47,1%	7,99
	Comarques centrals	62,0%	7,77
	Comarques gironines	54,8%	7,94
	Àmbit de Ponent	68,4%	8,09
	Camp de Tarragona	86,2%	8,03
	Terres de l'Ebre	49,3%	8,28
	Àmbit metropolità Nord	70,2%	7,73
	Àmbit metropolità Centre	68,4%	7,76
	Àmbit metropolità Sud	85,8%	8,03
Lloc de naixement	Municipi de trucada	70,0%	7,78
	Resta de Catalunya	72,1%	7,95
	Resta d'Espanya	65,7%	7,80
	Estranger	43,6%	7,77
Gènere	Home	68,9%	7,70
	Dona	67,7%	7,96
Edat	De 15 a 29 anys	59,1%	7,17
	De 30 a 44 anys	72,7%	7,96
	De 45 a 59 anys	72,2%	8,04
	De 60 a 74 anys	68,3%	8,01
Nivell d'estudis	Sense estudis	56,9%	7,82
	Estudis primaris	66,4%	7,79
	Estudis secundaris	65,5%	7,85
	Estudis superiors	82,5%	7,88
Activitat	Ocupat	70,9%	7,84
	Aturat	62,9%	7,89
	Mestressa de casa	62,7%	8,09
	Estudiant	58,7%	6,91
	Jubilat/Pensionista	69,7%	8,07
Assoc. esportiu	Sí	69,9%	7,86
	No	67,7%	7,82
Assoc. cultural	Sí	78,8%	7,94
	No	66,2%	7,80
Assoc. veïnal	Sí	83,3%	8,14
	No	66,9%	7,79
Assoc. polític	Sí	76,7%	8,13
	No	67,4%	7,82
Llengua	Català	76,5%	8,16
	Català i castellà	75,0%	7,58
	Castellà	56,5%	7,55
	Altres	17,3%	8,10
Total		68,3%	7,83

De la taula anterior, es desprèn que la valoració positiva de l'experiència és quelcom molt generalitzat. Encara que varia la taxa d'individus que han presenciat castells en viu, la satisfacció es manté gairebé constant, assumint valors molt elevats per a tots els segments de la població.

Figura 8 EXPERIÈNCIA I VALORACIÓ DE LES ACTUACIONS EN VIU (SEGONS LLOC DE RESIDÈNCIA)
 Base: Individus que saben què són els castells

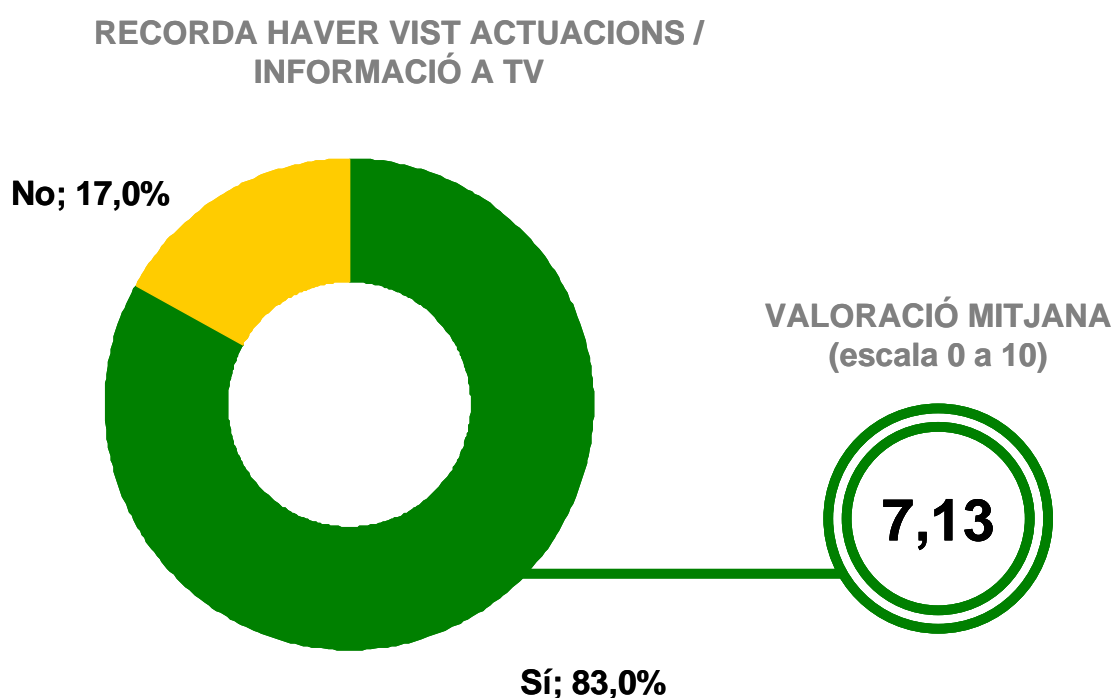

3.2 Experiència a través dels mitjans de comunicació

No només s'ha analitzat l'experiència en **viu**, també s'ha tingut en compte la possible experiència a través de la televisió, la premsa escrita i la ràdio. En els dos primers casos, s'ha preguntat sobre el record i la valoració. En el cas de la ràdio, s'ha demanat als entrevistats si coneixen alguna emissora de ràdio que emeti programes sobre el món casteller.

En relació al primer mitjà de comunicació, el 83% dels individus declaren haver presenciat alguna informació / actuació casteller a la televisió. Als que responen afirmativament se'ls ha demanat que indiquin a quins canals ho han vist: els canals nacionals són la principal font: TV3 (56,3%) i Canal 33 (34,6%). Als que recorden haver vist aquest tipus d'informació a la televisió se'ls ha demanat que la valorin. S'ha obtingut una valoració mitjana del 7,13 en una escala del 0 (no em va agradar gens) al 10 (em va agradar molt).

Figura 9 **RECORD I VALORACIÓ DE CASTELLERS A LA TELEVISIÓ**
Base: Individus que saben què són els castells

Taula 12

CANALS ON S'HAN VIST ACTUACIONS / INFORMACIONS

Base: Individus que han presenciat actuacions castelleres a TV

	Relatiu
TVE1	2,4%
La 2	1,7%
Antena-3	1,1%
Cuatro	0,2%
Tele 5	0,7%
Subtotal canals estatals	6,1%
TV3	56,3%
K3 / Canal 33	34,6%
3/24	0,0%
Subtotal canals nacionals	90,9%
Canal Blau Televisió	0,2%
Lleida TV	0,2%
Reus TV	0,5%
Canal Terrassa TV	0,6%
Canal 50 Vallès	0,2%
Més TV Tarragona	0,5%
Vilafranca TV	0,2%
Pirineus TV	0,0%
El Vendrell TV	0,2%
Olot TV	0,0%
Maricel TV	0,0%
Canal 9	0,0%
TV comarcal d'Osona	0,0%
TV de Girona	0,1%
TV de Blanes	0,0%
TV La Conca (Igualada)	0,1%
Altres locals	0,1%
Subtotal canals locals	3,0%
Total	100,0%

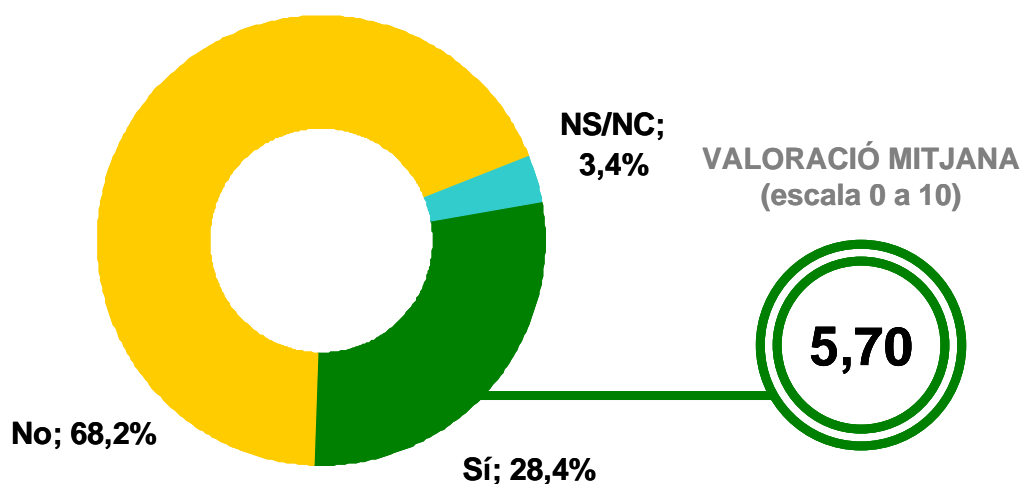
En relació a la premsa escrita, el 28,4% dels individus declaren haver llegit alguna notícia sobre els castells durant els darrers mesos. A tots els que afirmen haver vist aquest tipus d'informació a la premsa se'ls ha demanat que valorin quant els va agradar. S'ha obtingut una valoració mitjana de 5,70 en una escala del 0 (gens) al 10 (molt).

Figura 10

RECORD I VALORACIÓ DE CASTELLERS A LA PREMSA

Base: Individus que saben què són els castells

RECORDA HAVER VIST NOTICIES EN PREMSA ELS DARRERS MESOS

La penetració de la premsa escrita és inferior a la de la televisió; hi ha menys lectors que televidents. Considerant només als individus que llegeixen habitualment premsa estatal / nacional, el record se situa en un 34,7%. S'ha analitzat el percentatge de record segons el diari que es llegeix més sovint. A la taula següent es detalla el nivell de record i de satisfacció pels diversos diaris. Els lectors de l'*Avui* són els que tenen un major percentatge de record (48,2%) i els que li atorguen una major puntuació (6,49).

Taula 13

RECORD I VALORACIONS DE CASTELLERS EN PREMSA ESTATAL / NACIONAL

Base: Individus que llegeixen habitualment premsa estatal / nacional

	Recorda haver llegit	Valoració 0 a 10
El País	41,6%	5,16
La Vanguardia	37,1%	5,42
Avui	48,2%	6,49
El Periódico	34,5%	6,24
El Mundo	25,0%	3,96
ABC	0,0%	---
Diaris esportius	9,3%	7,05
Diaris gratuïts	23,8%	3,81
Total	34,7%	5,63

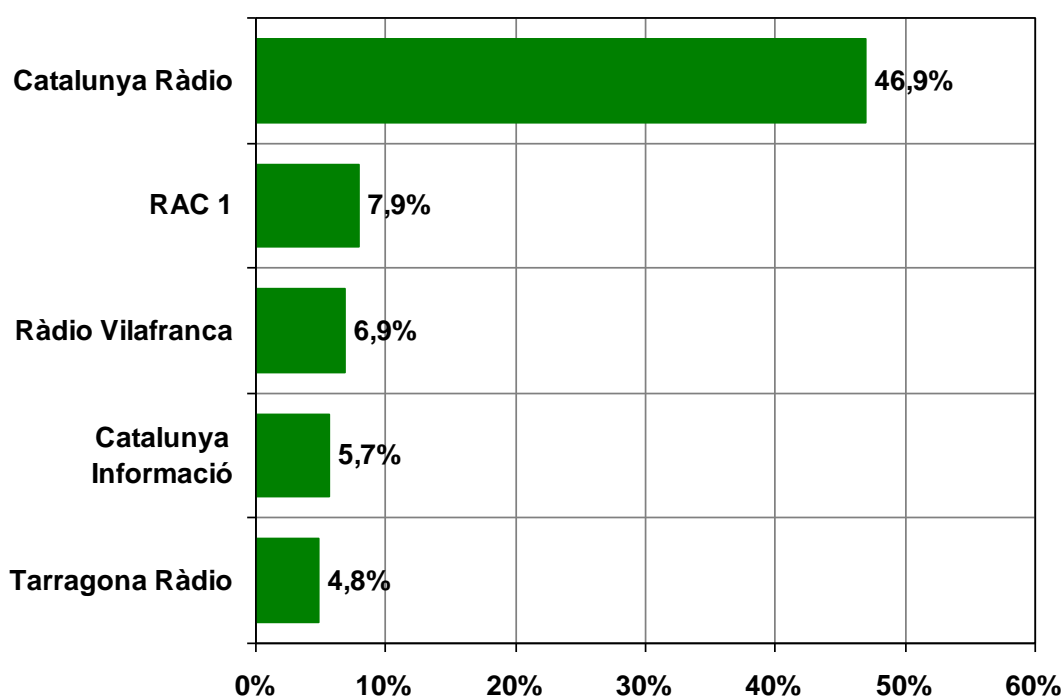
S'ha realitzat el mateix càlcul per als que llegeixen premsa comarcal. **Considerant només els individus que llegeixen habitualment premsa comarcals el record se situa en un 31,4%. No es reporten dades per diari ja que la mostra no resulta suficient.**

S'ha demanat als individus si saben d'alguna emissora de ràdio que emeti **programes dedicats al món casteller**. Només el **8,1% dels entrevistats saben de l'existència d'alguna emissora que emeti programes sobre el castellers**. En analitzar les respostes donades, s'observa com el **46,9% dels individus citen Catalunya Ràdio**.

Taula 14 **CONEIXEMENT EMISSORES DE RÀDIO AMB PROGRAMES DEDICATS AL MÓN CASTELLER**
Base: Individus que saben què són els castells

	Relatius
Si coneix alguna emissora	8,1%
No coneix cap emissora	91,9%
Total	100,0%

Figura 11 **LES 5 EMISSORES MÉS CITADES**
Base: Individus que diuen que saben d'emissores amb programes 'castellers'

Al capítol 2 s'ha establert una classificació de la població segons el nivell de coneixement que ténen del món casteller: Coneixement de Detall (9,6%), Coneixement Moderat (45,8%) i Coneixement Reduït (44,6%). Com es pot observar a la taula següent, els individus del tipus *Coneixement de Detall* presenten taxes de record superiors al global de la població.

Taula 15 TAXA DE RECORD CANALS DE COMUNICACIÓ
(SEGONS NIVELL DE CONEIXEMENT)
Base: Individus que saben què són els castells

	Coneixement de Detall	Global Població
Recorda TV	90,1%	83,0%
Recorda premsa	43,7%	28,4%
Recorda emissora ràdio	21,9%	8,1%

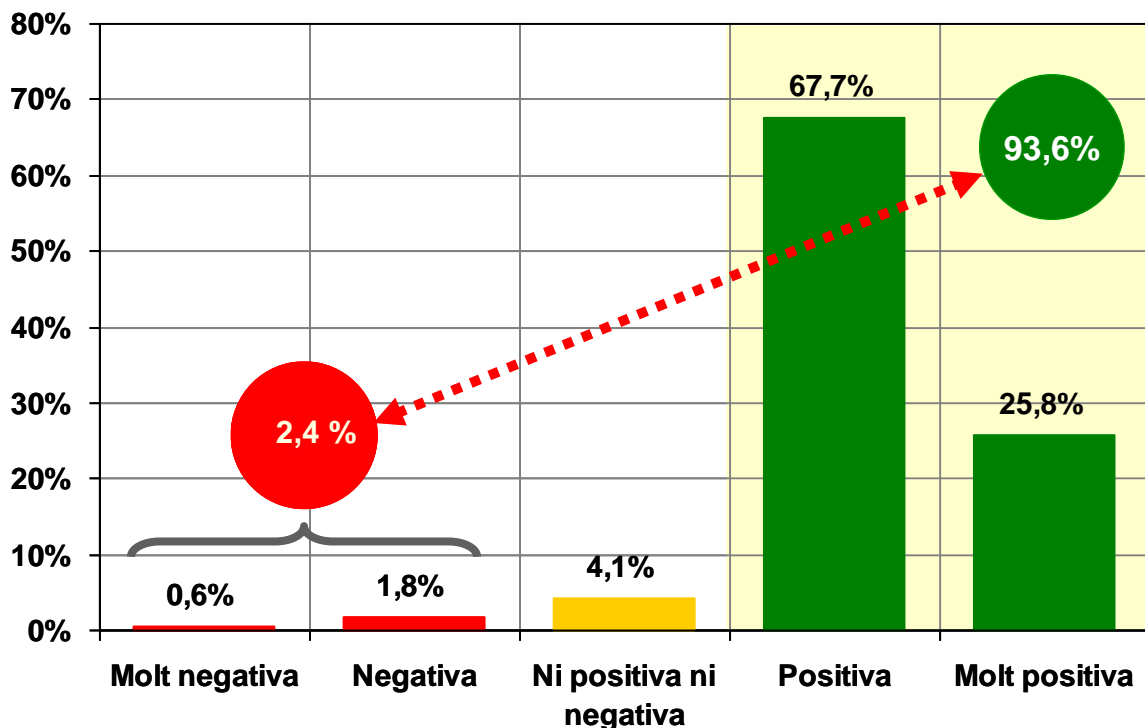
4

La percepció del món casteller

4.1 Opinió general

S'ha demanat als entrevistats que indiquin quina opinió els mereixen els castells. El 93,6% dels individus manifesten tenir una opinió positiva o molt positiva vers l'activitat castellera. En aquest sentit, es pot afirmar que no només és un fenomen prou conegut, sinó que també desperta una notable afecció als residents a Catalunya.

Figura 12 OPINIÓ QUE ELS MEREIX L'ACTIVITAT CASTELLERA
Base: Individus que saben què són els castells

4.2 Els atributs associats al món casteller

S'han presentat als entrevistats un seguit d'atributs contraposats i se'ls ha demanat que indiquin quin dels dos defineix millor els castells. Com es pot observar a la

taula següent, es detecta una clara tendència a subratllar el caràcter col·lectiu i integrador del món casteller: el 96,1% indiquen que és familiar o d'equip (enlloc d'individual), el 92,1% indiquen que és per homes i dones (i no només per homes), el 86,2% afirmen que és per tothom (i no només pels nascuts a Catalunya) i el 79,6% considera que és per totes les edats (i no només per als joves).

D'altra banda, també s'hi associen de forma generalitzada els atributs que tenen a veure amb la vessant cultural. El 95,1% dels individus manifesten que és més tradicional que modern i el 86,9% que és més cultural que esportiu. Aquesta associació no implica que es consideri quelcom tendent a perdre's o a desaparèixer. De fet, el 72,0% dels entrevistats creuen que els castells són una cosa que 'va a més'.

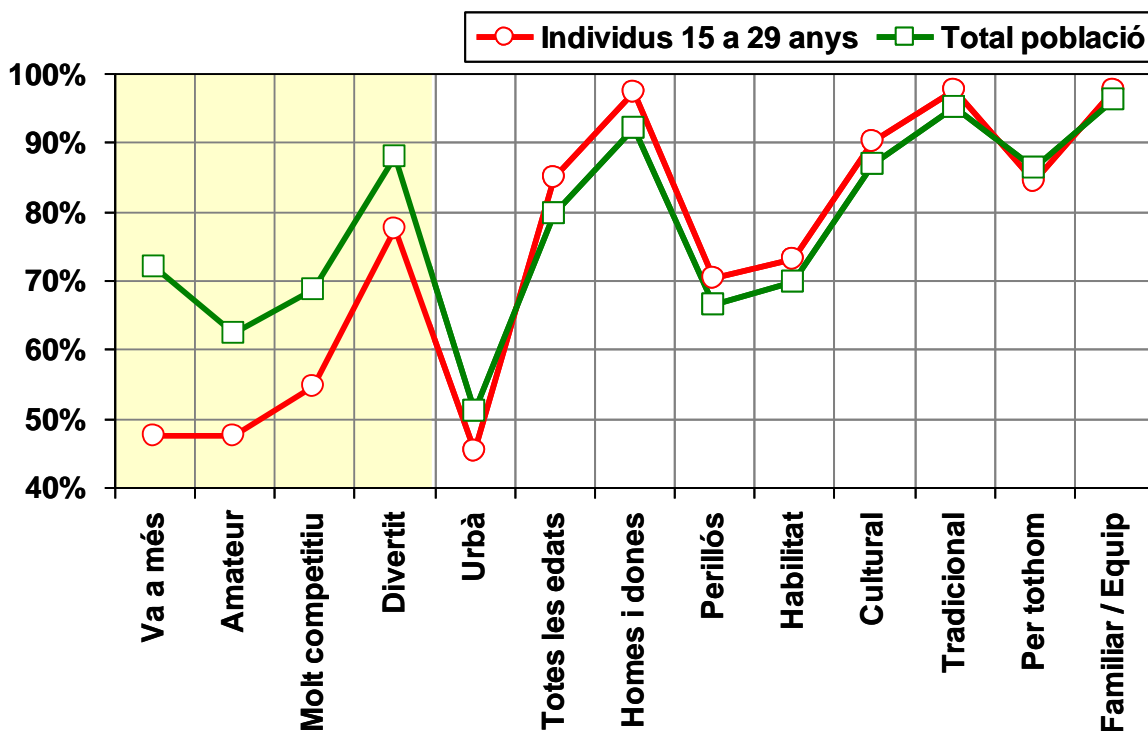
Taula 16 ATRIBUTS ASSOCIATS L'ACTIVITAT CASTELLERA
Base: Individus que saben què són els castells

Familiar / Equip	96,1%	3,9%	Individual
Homes i dones	92,1%	7,9%	Només per homes
Per tothom	86,2%	13,8%	Nascuts a Catalunya
Totes les edats	79,6%	20,4%	Gent Jove
Tradicional	95,1%	4,9%	Modern
Cultural	86,9%	13,1%	Esportiu
Va a més	72,0%	28,0%	Va a menys
Urbà	50,9%	49,1%	Rural
Divertit	87,8%	12,2%	Avorrit
Habilitat	69,7%	30,3%	Força
Molt competitiu	68,5%	31,5%	Poc competitiu
Perillós	66,4%	33,6%	Segur
Amateur	62,4%	37,6%	Professional

Finalment, també es detecten associacions amb atributs com divertit (87,8%), requereix habilitat (69,7%) i molt competitiu (68,5%). En definitiva, aquests serien els principals atractius o al·licients de l'activitat castellera. D'altra banda, convé destacar la seva vinculació amb la perillositat (66,4%). Malgrat no ser atributs positius ni negatius, també cal remarcar una certa associació amb els concepte professional i rural.

En analitzar com es comporten les anteriors associacions per als diversos segments de la població es pot comprovar com els individus de 15 a 29 anys són els que presenten unes percepcions més allunyades de la resta. Els aspectes que més els diferencien són els següents: va a menys (52,5%), és avorrit (22,6%), és professional (52,7%) i és poc competitiu (45,3%). Per alguns grups de joves, el món casteller és percebut com quelcom poc proper, vinculat a la gent gran, molt especialitzat i poc emocionant.

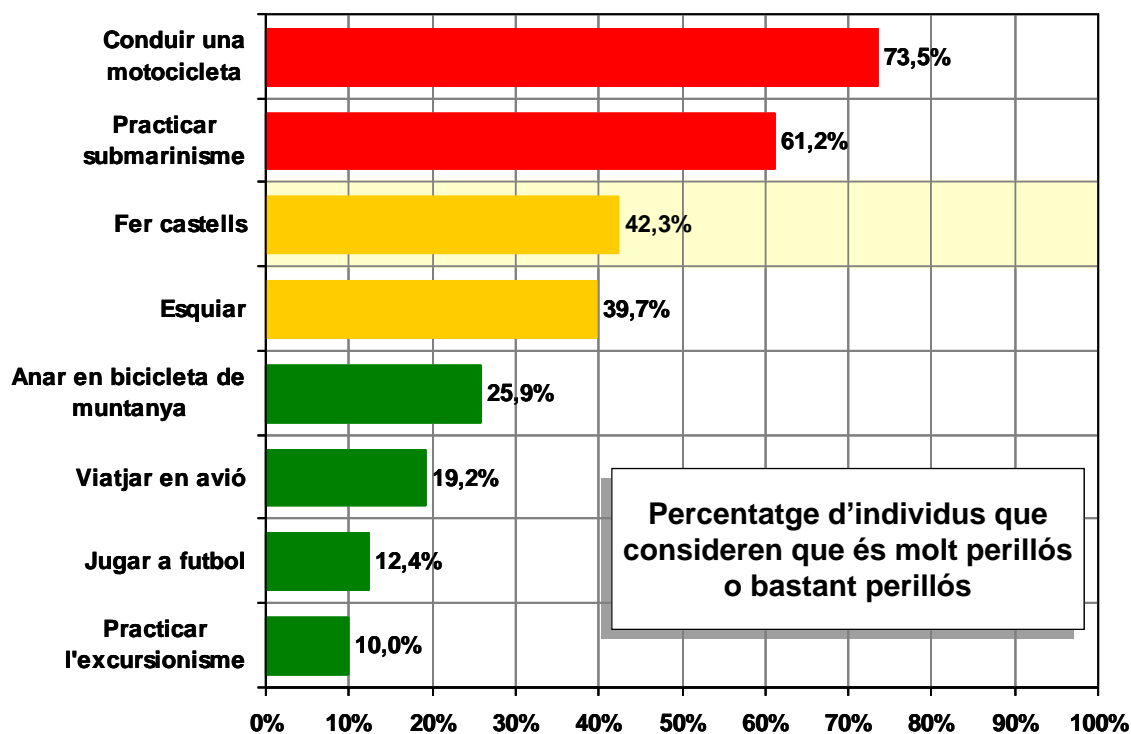
Figura 13 ATRIBUTS ASSOCIATS L'ACTIVITAT CASTELLERA (SEGONS GRUPS D'EDAT)
Base: Individus que saben què són els castells

4.3 La percepció de la perillositat

S'ha demanat als entrevistats que valorin la perillositat de diverses activitats. A banda de fer castells, les activitats considerades han estat: practicar submarinisme, viatjar en avió, anar en bicicleta de muntanya, esquiar, jugar a futbol, conduir una motocicleta i practicar excursionisme. Els castells ocupen la tercera posició en el rànquing de perillositat: 4 de cada 10 individus perceben la seva pràctica com bastant o molt perillosa.

Figura 14 **LA PERCEPCIÓ DE LA PERILLOSITAT**
Base: Individus que saben què són els castells

Aquest rànquing es manté força estable per tots els segments de població. La immensa majoria dels grups analitzats consideren que conduir una motocicleta és l'activitat més perillosa i que la pràctica de l'excursionisme és l'activitat menys perillosa. A la taula següent es presenta aquesta informació, així com els valors corresponents als castells.

Taula 17

**LA PERCEPCIÓ DE LA PERILLOSITAT
(SEGONS VARIABLES SOCIO-DEMOGRÀFIQUES)**

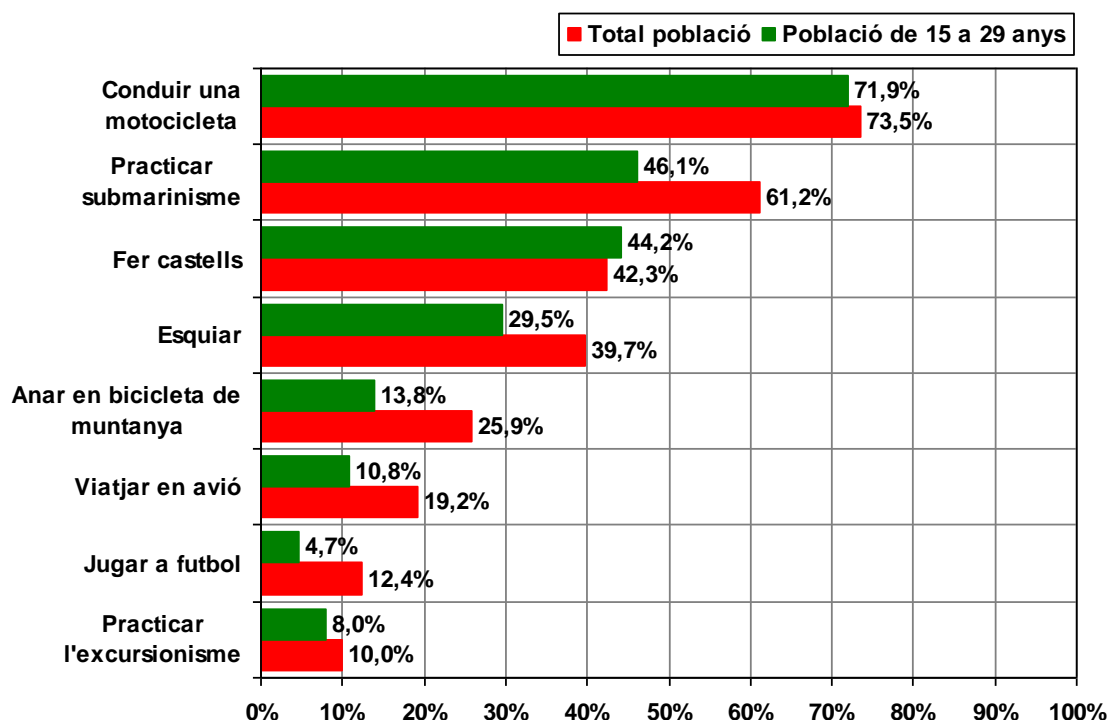
Base: Individus que saben què són els castells

(proporció d'individus que consideren que és bastant o molt perillós)		Motocicleta	Castells	Excursionisme
Àmbit residència	Alt Pirineu i Aran	64,7%	39,3%	10,1%
	Comarques centrals	72,7%	52,3%	12,0%
	Comarques gironines	76,2%	43,5%	10,6%
	Àmbit de Ponent	71,1%	41,9%	12,2%
	Camp de Tarragona	72,5%	50,9%	8,3%
	Terres de l'Ebre	75,8%	51,2%	13,1%
	Àmbit metropolità Nord	75,6%	43,1%	8,0%
	Àmbit metropolità Centre	72,3%	37,8%	10,2%
	Àmbit metropolità Sud	74,9%	48,3%	13,0%
Lloc de naixement	Municipi de trucada	75,5%	43,3%	10,0%
	Resta de Catalunya	74,9%	41,6%	9,8%
	Resta d'Espanya	70,6%	42,3%	10,6%
	Estranger	61,0%	37,1%	7,3%
Gènere	Home	76,3%	38,1%	6,8%
	Dona	70,7%	46,4%	13,0%
Edat	De 15 a 29 anys	71,9%	44,2%	8,0%
	De 30 a 44 anys	74,0%	46,6%	8,5%
	De 45 a 59 anys	77,2%	35,1%	8,8%
	De 60 a 74 anys	71,0%	42,0%	14,4%
Nivell d'estudis	Sense estudis	72,3%	54,4%	17,9%
	Estudis primaris	66,5%	43,6%	10,6%
	Estudis secundaris	73,8%	41,2%	9,1%
	Estudis superiors	78,2%	37,9%	7,7%
Activitat	Ocupat	77,0%	41,2%	9,8%
	Aturat	78,4%	42,5%	8,2%
	Mestressa de casa	62,2%	46,1%	12,7%
	Estudiant	67,3%	42,1%	7,1%
	Jubilat/Pensionista	71,4%	43,9%	11,1%
Assoc. esportiu	Sí	72,3%	43,6%	10,4%
	No	71,3%	41,1%	10,7%
Assoc. cultural	Sí	73,9%	42,6%	9,8%
	No	73,2%	46,5%	12,6%
Assoc. veïnal	Sí	73,5%	41,9%	9,7%
	No	74,9%	28,3%	6,5%
Assoc. polític	Sí	73,4%	42,7%	10,1%
	No	72,3%	43,6%	10,4%
Llengua habitual	Català	77,2%	41,4%	10,6%
	Català i castellà	73,9%	42,6%	9,0%
	Castellà	69,7%	43,1%	9,9%
	Altres	45,8%	22,5%	0,0%
Total		73,5%	42,3%	10,0%

En relació als castells es detecten algunes situacions prou rellevants:

- Els més joves valoren la perillositat del castells de forma molt similar a la de la resta de la població. Aquest fet destaca ja que usualment els joves tenen una percepció menor de la perillositat per a la resta d'activitats (veure figura següent).
- Les dones tendeixen a percebre més que els homes que els castells són quelcom perillós: un 46,4% en front d'un 38,6%.
- A major nivell cultural, més reduïda és la percepció de perillositat. Es passa d'un 54,4% per la gent sense estudis a un 37,9% pels que tenen estudis superiors.

Figura 15 **LA PERCEPCIÓ DE LA PERILLOSITAT (SEGONS GRUPS D'EDAT)**
Base: Individus que saben què són els castells

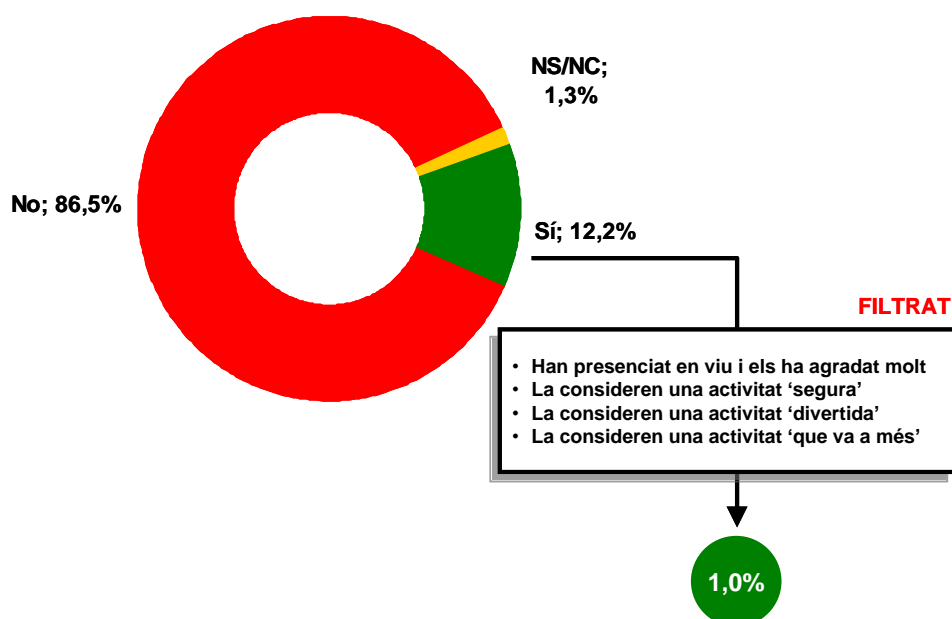

4.4 Possible interès en formar part d'una colla castellera

S'ha demanat als entrevistats si estarien interessats en formar part d'una colla castellera. Així mateix se'ls ha requerit que indiquin els motius pels quals els hi agradaria o no participar-hi. El 12,2% dels individus afirmen que els agradaria formar part d'una colla castellera. En termes absoluts, aquests representen a una població de vora 700.000 persones.

L'interès declarat tendeix a superar amb escreix la participació real. És prou coneguda l'existència d'un **decalatge important de l'interès a l'acció**. Per aquest motiu, s'han buscat **diverses variables de control per matisar la xifra anterior**: s'ha d'haver presenciat en viu alguna actuació i s'ha d'indicar que va agradar molt (puntuació mínima de 8 en una escala del 0 al 10), s'ha de tenir una percepció del risc baixa, s'ha de considerar que és una activitat divertida i s'ha de **considerar que és una activitat que va a més**. **Excloent als individus que no compleixen les anteriors condicions**, podem parlar d'una demanda potencial de l'1,0% sobre la població catalana major de 14 anys: 57.000 individus. La traducció d'aquesta xifra en participació real dependrà de les **accions que es realitzin al respecte**, així com de l'oferta existent sobre el territori.

Figura 16 LI INTERÉSSARIA FORMAR PART D'UNA COLLA CASTELLERA?
Base: Individus que saben què són els castells

Deixant de banda les consideracions anteriors, s'ha demanat als individus que indiquin els motius pels quals els agradaria formar part d'una colla. A banda de les respostes més generals (li agrada, és divertit, és bonic, etcètera), els atributs a potenciar i/o comunicar són les relacions socials (activitat en grup / bon ambient) i la vessant cultural.

Als individus que han indicat que no els interessaria se'ls hi ha demanat per quins motius. De nou, ens trobem amb una resposta de caràcter generalista (no m'agrada, no m'atrau, és avorrit). No obstant, apareixen dos grans motius: d'una banda l'edat i la manca de temps actuen com a frens, així com la percepció de perillositat.

Taula 18 MOTIUS PELS QUE LI INTERESSARIA FORMAR PART D'UNA COLLA
Base: Individus interessats en formar part d'una colla

	Relatiu
Divertit / Bonic / Agrada / Interessa	42,7%
Activitat en grup / Coneixes gent / Fas amistat	24,3%
Potenciar cultura catalana / seguir amb les tradicions	13,7%
Bon ambient / Gent maca / Caliu	7,3%
Curiositat / Diferència	6,5%
Com a pràctica esportiva	4,8%
Altres respostes	0,7%
Total	100,0%

Taula 19 MOTIUS PELS QUE NO LI INTERESSARIA FORMAR PART D'UNA COLLA
Base: Individus no interessats en formar part d'una colla

	Relatiu
No agrada / No interessa / És avorrit	30,9%
Edat / Condició física	37,6%
Fa altres activitats / No té temps	17,0%
Perillós / Pot prendre mal	12,2%
No hi ha tradició allà on visc	2,0%
Altres	0,2%
Total	100,0%

A la taula següent es presenten els creuaments amb les variables socio-demogràfiques bàsiques. Com es pot observar, es detecta un interès lleugerament superior entre els homes, la població jove, els que tenen el català com a llengua habitual i la gent que participa en algun tipus d'associació. El major interès dels estudiants i la població activa està clarament associat a les

variables anteriors. Malgrat tot, no es detecta la presència de cap segment de la població especialment sensible a la participació, pel que les accions de promoció / comunicació hauran de tenir forçosament un caràcter transversal.

Taula 20 INTERÉS EN FORMAR PART D'UNA COLLA CASTELLERA
(SEGONS VARIABLES SOCIO-DEMOGRÀFIQUES)
Base: Individus que saben què són els castells

		Sí	No	NS/NC	Total
Àmbit residència	Alt Pirineu i Aran	19,8%	78,4%	1,9%	100,0%
	Comarques centrals	13,5%	85,4%	1,2%	100,0%
	Comarques gironines	13,0%	84,5%	2,5%	100,0%
	Àmbit de Ponent	15,8%	82,1%	2,1%	100,0%
	Camp de Tarragona	15,9%	83,2%	0,9%	100,0%
	Terres de l'Ebre	13,3%	83,8%	2,9%	100,0%
	Àmbit metropolità Nord	10,5%	87,6%	1,8%	100,0%
	Àmbit metropolità Centre	11,6%	87,8%	0,6%	100,0%
	Àmbit metropolità Sud	9,6%	88,9%	1,5%	100,0%
Lloc de naixement	Municipi de trucada	12,6%	86,3%	1,1%	100,0%
	Resta de Catalunya	12,3%	86,4%	1,2%	100,0%
	Resta d'Espanya	10,3%	88,0%	1,7%	100,0%
	Estranger	17,3%	81,9%	0,8%	100,0%
Gènere	Home	14,3%	84,7%	1,1%	100,0%
	Dona	10,2%	88,3%	1,5%	100,0%
Edat	De 15 a 29 anys	13,9%	84,6%	1,5%	100,0%
	De 30 a 44 anys	16,1%	82,5%	1,4%	100,0%
	De 45 a 59 anys	9,5%	88,8%	1,7%	100,0%
	De 60 a 74 anys	8,5%	91,0%	0,5%	100,0%
Nivell d'estudis	Sense estudis	8,4%	90,0%	1,5%	8,4%
	Estudis primaris	8,6%	90,8%	0,6%	8,6%
	Estudis secundaris	13,1%	85,4%	1,5%	13,1%
	Estudis superiors	14,4%	84,5%	1,1%	14,4%
Activitat	Ocupat	13,6%	85,3%	1,1%	13,6%
	Aturat	12,9%	84,4%	2,6%	12,9%
	Mestressa de casa	8,2%	88,8%	3,0%	8,2%
	Estudiant	14,6%	84,0%	1,4%	14,6%
	Jubilat/Pensionista	9,0%	90,4%	0,5%	9,0%
Assoc. esportiu	Sí	13,8%	85,0%	1,2%	13,8%
	No	11,7%	87,0%	1,3%	11,7%
Assoc. cultural	Sí	16,4%	82,5%	1,2%	16,4%
	No	11,4%	87,3%	1,3%	11,4%
Assoc. veïnal	Sí	15,6%	83,8%	0,5%	15,6%
	No	11,9%	86,8%	1,3%	11,9%
Assoc. polític	Sí	26,7%	69,5%	3,8%	26,7%
	No	11,8%	87,0%	1,2%	11,8%
Llengua habitual	Català	14,9%	83,8%	1,4%	14,9%
	Català i castellà	13,9%	84,8%	1,4%	13,9%
	Castellà	8,4%	90,4%	1,1%	8,4%
	Altres	33,0%	62,6%	4,3%	33,0%
Total		12,2%	86,5%	1,3%	100,0%

Un coneixement universal

La pràctica totalitat dels individus saben que són els castells (98,3%) i més de la meitat d'aquests coneix el nom d'alguna colla castellera.

Una valoració molt positiva per part de tothom

El 93,6 % valoren els castells com una activitat positiva o molt positiva, enfront d'un reduït 2,4 % que els considera negatius o molt negatius.

Els que n'han vist en viu avaluen el seu atractiu amb un 7,8 (en una escala del 0 al 10). Els que ho han fet per televisió els puntuen amb un 7,1. Amb independència del mitjà (en viu o per TV) i de les característiques dels individus, els castells presenten sempre una valoració molt positiva.

Una activitat integradora i en ascens

La gran majoria – nou de cada deu persones - veuen els castells com una activitat integradora: és una activitat d'equip, **no fa distinció de sexes, no discrimina entre autòctons i immigrants i és adequada per a totes les edats.**

Tot i que es vincula el món casteller a la cultura i la tradició, més del 70% dels individus consideren que és una activitat que 'va a més'.

Important potencial de creixement

S'estima que a Catalunya hi ha més de 50.000 persones **majors de 14 anys interessades a formar part d'una colla castellera.** El caràcter col·lectiu de l'activitat i el **bon ambient** son els principals atractius.

Possibles frens a la participació

Els no interessats en integrar-se a colles castelleres esmenten com a motius principals l'edat, la condició física, la manca de temps i la perillositat.

En relació a aquest darrer punt, 4 de cada 10 individus indiquen que els castells són una activitat bastant o molt perillosa. Comparant-la amb d'altres activitats, es pot observar com la seva perillositat es considera similar a la d'esquiar, inferior a la d'anar amb moto o fer submarinisme i superior a la de practicar bicicleta de muntanya o jugar a futbol.